

Notitie

Contactpersoon	
Datum	8 mei 2024
Kenmerk	N002-1281464VSX-V01

Beantwoording verzoek tot aanlevering aanvullende gegevens, betreffende de ontheffingsaanvraag Putten Zuid

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 21 april 2023 heeft TAUW namens de gemeente Putten een ontheffingsaanvraag ingediend bij de provincie Gelderland. De ontheffingsaanvraag is bij de provincie Gelderland geregistreerd onder zaaknummer 2023-006167. De ontheffingsaanvraag heeft als doel het verlenen van ontheffing om verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te overtreden. Tijdens het uitvoeren van de beoogde ontwikkeling treden namelijk negatieve effecten op steenuil, kerkuil, das en boommarter op. Op 9 april 2024 heeft de provincie Gelderland gevraagd om de ontheffingsaanvraag aan te vullen door het stellen van aanvullende vragen. Middels deze notitie wordt antwoord gegeven op het verzoek tot aanvullende gegevens. Op 1 mei 2024 heeft een overleg tussen de provincie Gelderland, TAUW en de gemeente Putten plaatsgevonden, waarbij nadere afstemming is geweest over de benodigde aanvullingen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het verzoek tot aanvullingen overgenomen. In hoofdstuk 3 zijn vervolgens de benodigde aanvullingen gedaan.

2 Verzoek tot aanvullingen

Door de provincie Gelderland zijn de volgende aanvullende vragen gesteld:

- Voor de aangevraagde vogels is ook verbodsbepaling 4 aangevraagd voor het verstoren van vogels. Dit lid is enkel van toepassing wanneer de staat van instandhouding in het geding is, in het activiteitenplan wordt beargumenteerd dat de Svl niet in gevaar komt. De aanvraag

voor dit onderdeel is daarom niet van toepassing. Wilt u de aanvraag voor dit onderdeel intrekken?

- In de effectbeoordeling wordt beschreven dat essentieel leefgebied van boommarter wordt aangetast bij de inrichting van het projectgebied. Hierbij is aangegeven dat het gaat om 0,12 ha van het oppervlak van de volkstuintjes en omliggende bomenrij (waar de boommarter (waaronder jongen) meerdere malen is waargenomen), dit is niet de volledige oppervlakte van de volkstuinen. Hoe wordt gewaarborgd dat het overige oppervlak van de volkstuin en groenstrook hier geschikt blijft voor de boommarter i.v.m. verstoring, gezien het geplande fietspad wat op figuur 2.3 Conceptontwerp naast de groenstrook en tuinen is ingetekend?
- Zorgt de nieuwe inrichting mogelijk voor extra menselijke aanwezigheid in de volkstuinen in de avond-/nachten waardoor steenuil en boommarter verstoord kunnen worden?
- Hoe wordt voorkomen dat de bomenrijen ten zuiden van de wijk ongeschikt worden als looproute en foerageergebied voor boommarter en das door menselijke aanwezigheid (verkeersbewegingen, recreatie, uitlaten hond) op de ingetekende (fiets)paden binnen fase 1 op figuur 2.3 ten zuiden van de wijk in oost-, zuid- en westelijke richting?
- Hoe wordt voorkomen dat de geplande fietspaden rondom de wijk (binnen fase 1) langs de bomenrijen en overig groen, welke gebruikt worden door boommarter en das, leidt tot verkeersslachtoffers van boommarter en das?
- Voor das wordt er vanuit gegaan dat het in te richten gebied essentieel is voor het functioneren van de bijburcht in het plangebied. De oppervlakte betreft 8,3 ha wat circa 25% is van het oppervlak van het foerageergebied rondom de bijburcht waarvoor slechts 0,65 ha (0,35 ha effectief) wordt gemitigeerd. Door het verdwijnen van het essentieel foerageergebied is de bijburcht welke wordt aangebracht als mitigerende maatregelen mogelijk ook ongeschikt. De mitigatie van het foerageergebied is daarom onvoldoende, vul deze mitigatie aan tot minimaal 1,5 hectare optimaal foerageergebied.
- In 3.1.4 wordt aangegeven dat het plangebied (8,3 ha) is aangemerkt als essentieel leefgebied voor kerkuil. Als mitigatie wordt circa 0,65 ha (0,35 effectief) aan alternatief foerageergebied ingericht. Dit is onvoldoende oppervlak om het verlies van het essentiële leefgebied te mitigeren. Doe een voorstel voor aanvullende mitigatie.
- De struiken welke als mitigatie langs de bomenrij worden aangebracht zullen voor een verdichting van het leefgebied zorgen. Dit betekent dat veldmuizen, het voornaamste voedsel van de kerkuil (en steenuil) hier minder of geen geschikt leefgebied zullen vinden en de veldmuizenpopulatie naar verwachting achteruit gaat. Daarnaast kan de kerkuil momenteel foerageren onder de open bomenrij maar bij het plaatsen van struiken zorgt dit voor meer dekking voor muizen waardoor de kerkuil hier minder effectief kan jagen. Voor das zal het aanbrengen van struiken zorgen voor een minder productieve bodem en een vermindering van het aantal regenwormen wat zijn voornaamste voedselbron is. Draag andere passende mitigatie aan voor deze soorten.
- Vliegroutes van vleermuizen langs de bomenrijen kunnen ongeschikt worden door het aanbrengen van (fiets)paden met verlichting. Hoe zorgt de ecooloog bij de inspraak op het verlichtingsplan ervoor dat negatieve effecten op de vliegroutes worden voorkomen? Ook naar beneden gerichte gebundelde lichtstralen zorgen voor lichtvervuiling van de omgeving waarvoor vleermuizen gevoelig zijn.

- Waarom worden rupsen van de teunisbloempijlstaart verplaatst in plaats van de waardplanten te verwijderen waardoor de imago's op een andere geschikte plaats eieren kunnen afzetten? Het gebied is nog niet in gebruik als voortplantingsplaats en hiermee wordt een overtreding voorkomen in plaats van gemitigeerd.
- Lever een alternatieve beoordeling van de inrichting van het plangebied aan, waarin de verschillende inrichtingen en de effecten hiervan op de aangetroffen beschermde dieren worden beoordeeld.

3 Beantwoording aanvullende vragen

3.1 Overtreden verbodsbepaling 'storen van vogels'

Het klopt dat dit verbod voor vogels alleen van toepassing is indien de beoogde ontwikkeling geen wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten. In onze onderbouwing is te lezen dat er geen achteruitgang van de staat van instandhouding optreedt. Indien u het hiermee eens bent dan gaan wij akkoord om de aanvraag op dit onderdeel in te trekken.

3.2 Waarborgen leefgebied van beschermde soorten in de volkstuintjes

Zowel vraag 2 als 3 gaan in op het voorkomen van verstoring door menselijke activiteiten in en rond de volkstuintjes. Ook de inrichting van het nieuwe woongebied is relevant om versturende effecten te voorkomen.

Door het realiseren van een nieuwbouwwijk naast de volkstuintjes kan er toeloop van mensen verwacht worden in de volkstuintjes. Dit wordt voorkomen door het nemen van extra maatregelen. De ingang van de volkstuintjes is momenteel permanent open, waardoor iedereen het gebied kan betreden. In de nieuwe situatie wijzigt dit naar een afgesloten terrein. Zo wordt er een poort geplaatst waarmee de volkstuintjes worden afgesloten. Alleen de gebruikers van de volkstuintjes krijgen een sleutel van de poort. Hiermee wordt extra toeloop van mensen (en honden) voorkomen.

Om meer zekerheid te krijgen dat er geen nieuwe (illegale) toegang door personen wordt gerealiseerd via de huidige groene zone rondom de volkstuintjes, wordt langs een groot deel van de westelijke plangrens van fase 1 aanvullende maatregelen getroffen. Langs de hele westelijke plangrens wordt een schapenhek geplaatst, zodat directe betreding vanuit de nieuwbouwwijk in de groenstrook en de daarachterliggende volkstuintjes wordt voorkomen. Deze wordt aangesloten op de toegangspoort en loopt in ieder geval 125 meter door in zuidelijke richting, vanaf de zuidgrens van de volkstuintjes. In figuur 3.1 is het schapenhek als blauwe lijn weergegeven.

Tot slot kan het plaatsen van verlichting rondom het fietspad, aanwezigheid van mensen en honden versturend werken op natuurwaarden in de volkstuintjes. Het gaat daarbij vooral om optische verstoring, dat vanuit de volkstuintjes waargenomen kan worden in de nieuwbouwwijk. Om optische verstoring en verstoring door licht te voorkomen wordt ter hoogte van de volkstuintjes gezorgd voor extra aanplant van struweel. Het struweel wordt geplaatst vlak naast het beoogde

fietspad langs de westkant van het plangebied en alleen ter hoogte van de volkstuintjes. Het struweel loopt tot circa 50 meter ten zuiden van de volkstuintjes door. Het struweel wordt aangeplant vanaf de start van de beoogde ontwikkeling in de noordoosthoek. Vanaf het moment dat het fietspad wordt aangelegd is hierdoor al enkele jaren overheen gegaan als groeiperiode en zodoende functioneel als de verstoring aldaar optreedt. Gedurende de jaren daarna neemt de functionaliteit alleen nog maar verder toe, naar mate de haag hoger en breder wordt.

Figuur 3.1 Afzetting met een schapenhek langs de westgrens van het plangebied (lichtblauwe lijn) en aanplant van struweel om het zicht op de volkstuintjes te ontnemen (oranje lijn)

3.3 Voorkomen betreding houtwal ten zuiden van het plangebied

Graag merken we op dat het ingetekende fietspad die door de houtwal is geprojecteerd niet in fase 1 gerealiseerd wordt. Dit fietspad wordt pas vanaf fase 3 of 4 van het project gerealiseerd en is zodoende geen onderdeel van de aanvraag. Parallel aan de houtwal wordt wel een fietspad gerealiseerd, binnen de begrenzing van het plangebied in de aanvraag. Deze ligt op enige afstand van de houtwal. Tussen het beoogde fietspad en de houtwal wordt een groenzone ingericht. Hier komt een wadi, bloemrijk grasland en een mantelvegetatie ter versterking van de houtwal.

Betreding door mensen en honden wordt voorkomen door langs de noordzijde van de wadi een schapenhek te plaatsen. Deze zal geplaatst worden over de hele lengte van de houtwal (zie figuur 3.2), waardoor mensen in principe niet de houtwal kunnen betreden. Illegale betreding kan nooit helemaal voorkomen worden, maar regulier gebruik van de houtwal als looproute wordt hiermee voorkomen.

Figuur 3.2 Locatie waar het schapenhek wordt geplaatst, om betreding van de houtwal te voorkomen (lichtblauwe lijn)

3.4 Voorkomen van verkeersslachtoffers op het fietspad

De fietspaden worden vooral gebruikt door bestemmingsverkeer in de wijk. De fietspaden zijn niet ingericht om hard te rijden te stimuleren. Daarnaast worden fietspaden gebruikt door fietsers en mogelijk klein gemotoriseerd verkeer, dat geen hoge snelheden behaalt. Vanwege de aanwezigheid van menselijke activiteiten op de paden wordt niet verwacht dat das en boomarter hier veelvuldig aanwezig zullen zijn. Daarnaast zal op enkele punten een schapenhek geplaatst worden om betreding van de houtwal en de volkstuintjes te voorkomen (zie figuur 3.1 en 3.2). Dit schapenhek geleidt ook das om niet verder de woonwijk in te trekken. Tezamen maakt dit dat er geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om verkeersslachtoffers te voorkomen.

3.5 Vergroten compensatiegebied

Als alternatief compensatiegebied wordt een naastgelegen perceel ingezet (zie figuur 3.3). Dit perceel ligt naast Hooiweg 24 en wordt in combinatie met Hooiweg 24 ingericht als tijdelijk alternatief leefgebied. Met tijdelijk wordt de periode tot de start van de ontwikkeling in fase 4 bedoeld, over circa 10 jaar. Het perceel komt eind mei in handen van de gemeente Putten en direct daarna wordt het beheer aangepast. Momenteel bestaat het uit een monocultuur grasland zonder veel natuurwaarde. Om als compensatiegebied voor das, boomarter, steenuil en kerkuil te dienen is het plan om meer variatie en structuur aan te brengen. Hierdoor ontstaat meer diversiteit in het voedselaanbod, waardoor de aanwezige beschermde soorten een kwalitatief hoogwaardig foerageergebied terugkrijgen.

In figuur 3.3 is het nieuwe compensatiegebied weergegeven. Het beheer vindt extensief plaats, maar een combinatie van maatregelen is nodig of het effectief te laten zijn voor das, boommarter, steenuil en kerkuil:

- Het hele gebied wordt ingericht als een hoogstamboomgaard
- De bomen worden niet te dicht op elkaar geplaatst, zodat kerkuil hier makkelijk foerageervluchten kan maken
- In een straal van minimaal 10 meter rondom de stam wordt maaibeheer toegepast, indien mogelijk wordt aanvullend onderzocht of beweiding met kleinvee mogelijk is
- Indien maaibeheer wordt toegepast wordt op overige delen van het terrein sinusbeheer toegepast
- Langs de randen van het linker perceel wordt een strook met ruigtevegetatie ontwikkelt. Hiervoor wordt het gras verwijderd en ingezaaid met een inheems bloemenmengsel, deze strook wordt eenmalig per jaar gemaaid
- Betreding van het perceel wordt voorkomen, indien nodig blijft reeds aanwezig hekwerk aanwezig
- De eerder voorgestelde snelheidsbeperkende maatregelen worden uitgebreid, om verkeersslachtoffers te voorkomen (zie figuur 3.3)

Met bovengenoemde inrichting en beheer van het alternatief leefgebied wordt voldoende invulling gegeven aan de compensatieopgave die er ligt voor de aanwezige beschermde soorten. In totaliteit wordt er 1,7 hectare ingericht als compensatiegebied. Mocht de provincie Gelderland aan andere beheer- of inrichtingsmaatregelen denken dan is het mogelijk om die na overleg met de initiatiefnemer op te nemen in het besluit.

Figuur 3.3 Nieuw compensatiegebied ten opzichte van het eerdere voorstel

3.6 Versterking van de houtwal

De houtwal is momenteel op veel plekken niet open door de aanwezige ondergroei en kerkuil zal daardoor niet onder de bomenrij foerageren. Dit kan wel plaatsvinden langs de randen van de houtwal. In de berekening van de oppervlakte wat benodigd is als compensatie is rekening gehouden dat de functie van deze strook waar aanplant plaatsvindt wijzigt. Een andere inrichting van deze strook is niet wenselijk omdat het versterken van de houtwal met extra aanplant van struweel een grotere positieve uitwerking heeft op de verbingszone voor tal van diersoorten (waaronder das en boommarter). Ook zorgt het toevoegen van struweel ervoor dat de vliegroue van vleermuizen die hier loopt versterkt wordt. Door elders voldoende te compenseren (zie paragraaf 3.5) worden voldoende maatregelen getroffen voor kerkuil en das. Daarnaast is het aanbrengen van meer variatie in het dieet voor das ook een positieve uitwerking.

3.7 Voorkomen verstoring van vleermuizen door verlichting

De ecooog zal eisen stellen aan de te gebruiken verlichting. Denk hierbij aan de lichtsterkte, kleur en type armatuur en de afstelling daarvan. Ook zal de ecooog sturen op het plaatsen van armaturen op locaties waar geen verstoring op vleermuizen wordt verwacht.

3.8 Maatregelen teunisbloempijlstaart

De aangetroffen voortplantingslocatie ten zuidwesten van het plangebied van fase 1 dient in een breder perspectief te worden gezien. De teunisbloempijlstaart is een zeer mobiele soort die ieder jaar op een andere locatie kan worden aangetroffen. Aangezien de vondst van de

teunisbloempijlstaart relatief dicht bij het plangebied van fase 1 ligt, wordt deze locatie ook gezien als onderdeel van de voortplantingsplaats van deze soort. Het verwijderen van waardplanten kan daarom niet zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming plaatsvinden. Daarnaast is de te gebruiken methode afhankelijk van de locatie en het jaargetijde. Buiten de begrenzing van het plangebied heeft het de voorkeur om waardplanten te behouden, hiermee wordt gezorgd dat op de langere termijn op dergelijke locaties waardplanten aanwezig blijven. Indien binnen de begrenzing van fase 1 waardplanten aanwezig zijn, worden deze verwijderd voordat er eieren op zijn afgezet of rupsen aanwezig zijn. Het verplaatsen van rupsen wordt alleen toegepast indien rupsen aanwezig zijn op locaties waar naderhand overwintering binnen de begrenzing van het plangebied niet uitgesloten kan worden.

3.9 Alternatieve inrichtingen

Er zijn geen alternatieve inrichtingsmogelijkheden voor de nieuwe wijk, waarbij minder effecten op beschermde soorten optreden. Het inpassen van natuurfuncties heeft vanaf de start van dit project altijd op nummer 1 gestaan. De aanwezige houtwal blijft namelijk behouden en is van grote waarde in dit gebied als verbindingszone tussen het landgoed wat ten westen van het plangebied ligt en groene gebieden ten oosten daarvan. De nieuwe wijk is op 0,12 hectare na (bij de volkstuintjes) geprojecteerd op agrarisch gebied, dat overwegend bestaat uit grasland en een maïsakker. Een andere indeling van de wijk met het verschuiven van bouwblokken levert daarom geen netto winst op voor de aanwezige natuurwaarden in het agrarisch grasland. Het aanleveren van alternatieve inrichtingsvoorstellen heeft daarom niet het gewenste effect en wordt daarom niet als zinvol beschouwd.